

кета. Този „нишанъ“ е билъ направенъ още прѣди Х. Димитръ да излѣзе въ Балкана, между 1859 г. и мартъ 1860 г.

Споредъ едни, намѣрените трупове сѫ били на брой 26, които погребали въ 23 гроба до поляната на Карагайолския путь (Бузлуджа).¹⁾

И тъй. Х. Димитръ пада на Бузлуджа съ достоинството на войвода.²⁾

Не е вѣрно твърдението на нѣкои Аджарци, че Х. Димитръ, слѣдъ като билъ раненъ при Бузлуджа, се отправилъ къмъ с. Аджаръ и че на мястността Кадрафилъ, другаритѣ му го убили, за да не се мъчи. Зах. Стояновъ, като събarya тая посрѣдствена версия, изпада въ заблуждението, че Аджарскиятъ Х. Димитръ е избавения Хр. Македонски. Постъдниятъ доказа въ по-послѣшните си записи, че Х. Димитръ е падналъ на Бузлуджа, но че въпросниятъ трупъ въ мястността Кадрафилъ е той на Х. Димитрова братъ Тодоръ.³⁾ И това се оборва отъ по-горните подробности за Тодоръ.

Костите на погребаните герои на Бузлуджа сѫ лежели тамъ цѣли 15 години непосѣтявани отъ тия, за които тѣ се прѣнесоха въ жертва. Първи ги посѣтяватъ Казанлъшките учители на 10 юлий 1883 г. Вече на 22-и юни 1884 г., костите сѫ били почетени съ тържественото отиване на Х. Димитровата майка. Тя, вече стара, е била носена на ръцѣ отъ почитатели на сина ѝ и отъ ветераните на освободителното ни дѣло. Прѣзъ тая година сѫ присъствуvalи официално и сливенци, чрѣзъ депутатия.⁴⁾ Тамъ, при голѣмо стечание на народъ, тържественно се издига паметникъ въ 1885 г.⁵⁾

Българите сѫ бѣдни откъмъ паметници, а още повече откъмъ почитане юнашките си синове. Ние скоро забравяме миналото си, та не трѣбва да се сърдимъ на чужденците, че го игнориратъ съвсѣмъ.

¹⁾ Това е споредъ Милевъ. Македонски грѣши като казва, че само шипченци взели участие въ погребението.

²⁾ Интересно е, че въ надписа на надгробния кръстъ на Х. Димитръ въ двора на черквата Св. Никола въ Сливенъ, се казва, че той е падналъ въ мястността „Кадравилъ“, очевидно възъ основа на погрѣшното Аджарско донесение, за което ще стане дума по-долу.

³⁾ Македонски, З, 211. Той пише, че погребаните кости въ Сливенската черква Св. Никола сѫ тия на Тодоръ. Това твърди и Х. Димитровата сестра. Майката на Х. Димитръ умира кждѣ 8-и септемврий 1888 г.

⁴⁾ Ср. Зах. Стояновъ, I, 161.

⁵⁾ Ср. Стояновъ, въ Чардафонъ Велики, гл. XIV.